

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.696/2016/10.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2017. február 1. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2017. február 15. napján kihirdette a következő

ítéletet:

A halált okozó testi sértés büntette és más bűncselekmény miatt és társai ellen indult büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2016.szeptember 16. napján kihirdetett 24.Fk.155/2016/54.számú ítéletét a fellebbezéssel érintett I. r. vádlott tekintetében megváltoztatja a következők szerint.

Fk. II. r. vádlott polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasítja.

A Debreceni Törvényszék bírósági letéti csoportjánál BL.01449/2016/1. szám alatt bevételezett, I. r. vádlott által letétbe helyezett 2.000.000 (kettőmillió) forintot Fk. II. r. vádlott egyéb törvényes úton érvényesítendő polgári jogi igényének biztosítására visszatartja. Amennyiben Fk. II. r. vádlott 60 (hatvan) napon belül nem igazolja, hogy polgári perben biztosítási intézkedés iránti kérelmet nyújtott be, a visszatartást a bíróság megszünteti.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet I. r. vádlott tekintetében helybenhagyja.

I n d o k o l á s:

A törvényszék a rendelkező részben írt ítéletével I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott, és a (8) bekezdés II. fordulója szerint minősülő halált okozó testi sértés büntetében, a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés büntetékének kísérletében, és a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés szerint minősülő könnyű testi sértés vétségében.

Ezért öt halmazati büntetésül 2 két év 6 hónap börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélete.

Rendelkezett az I. r. vádlott feltételes szabadságra bocsáthatóságáról, az általa őrizetben illetve házi őrizetben töltött időnek a vele szemben kiszabott szabadságvesztés tartamába való beszámításáról.

Fk. II. r. és Fk. III. r. vádlottakat bűnösnek mondta ki a Btk.339.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő garázdaság büntetében, melyet társtettesként követtek el, Fk. III. r. vádlottat ezzel halmazatban a Btk. 164.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés szerint minősülő könnyű testi sértés vétségében is.

Fk. II. és fk. III. r. vádlottakat 1-1 év időtartamra próbára bocsátotta, és megállapította, hogy a próbára bocsátás időtartama alatt pártfogó felügyelet alatt állnak.

Rendelkezett az eljárás során lefoglalt dolgokról, továbbá kötelezte I. r. vádlottat, fk. II. r. vádlott részére polgári jogi igény megtérítésére.

Kötelezte a vádlottakat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen az ügyész I. r. vádlott terhére, a büntetése súlyosítása végett, a kiszabott szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés hosszabb tartamban való megállapítása érdekében fellebbezett.

I. r. vádlott és védője enyhítés végett jelentettek be fellebbezést.

Fk. II. r. és fk. III. r. vádlottak vonatkozásában az ítéletet valamennyi fellebbezésre jogosult tudomásul vette, így az velük szemben első fokon jogerőre emelkedett.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.129/2016/4-I.sz. átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

I. r. vádlott meghatalmazott védője a másodfokú eljárás során 3.sz.beadványában indítványozta tanú másodfokú tárgyaláson történő kihallgatását.

Az ítélet tábla a védő által indítványozott tanú kihallgatását a később kifejtettek miatt nem látta indokoltnak, ezért a fellebbezéseket a Be. 361.§ (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

A másodfokú nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglaltakat fenntartva indítványozta I. r. vádlott tekintetében az ítélet megváltoztatását, e vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás súlyosítását, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását.

A védő vitatta az ügyész által megjelölt súlyosító körülmények nagyobb nyomatékát. Indítványozta több ponton az ítélet kiegészítését, az általa benyújtott igazságügyi elmeszakértői vélemény, valamint az iratok tartalma alapján. Indítványozta továbbá, hogy a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés szerint minősülő könnyű testi sértés vétsége vonatkozásában az ítélet tábla az eljárást szüntesse meg a magánindítvány hiánya miatt.

Álláspontja szerint a vádlott fk. sértett megrúgását megelőzően olyan veszélyhelyzetbe, lélektanilag kritikus állapotba került, melyben tudata beszűkült, és vélt önvédelemből kénytelen volt a veszélyeztető állapotot kivédeni, elhárítani. A cselekménye következményeinek felismerésében, illetve a felismerésnek megfelelő cselekvésben tudatszűkülete miatt jelentős mértékben korlátozva volt.

Indítványozta, hogy az ítélet tábla enyhítő körülményként vegye figyelembe a vádlott beismerő vallomását, őszinte, megbánó magatartását, melyet azzal is kifejezett, hogy az elhunyt sértett ikertestvére, fk. II. r. vádlott részére 2 millió forintot bírósági letétbe helyezett, nem vagyoni kártérítés címén. Szintén enyhítő körülményként kérte értékelni I. r. vádlott pszichés betegségét, valamint büntetlen előéletét, fiatal felnőtt korát, azt, hogy vádlott-társai neki megbocsátottak, megbüntetését nem kívánják, továbbá a szakvélemény szerint megállapítható, büntetés elviselését megnehezítő körülményeket, azt, hogy az eredmény vonatkozásában hanyag gondatlanság terheli. További enyhítő körülményként kérte értékelni fk. sértett közrehatását, azt, hogy az orvos szakértői

praxisban atipikusnak számít a vádlott által megvalósított rúgás következtében a halálos eredmény, valamint, hogy maga I. r. vádlott is megsérült a cselekmény során, továbbá a több mint 1 éves időmúlást. Mindezek alapján elsősorban a kiszabott szabadságvesztés mértékének enyhítését, és végrehajtásának felfüggesztését kérte.

A vádlott az utolsó szó jogán tett felszólalásában a cselekmény és annak eredménye miatt sajnálatát fejezte ki.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján, a Be. 349. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően a fellebbezéssel érintett I. r. vádlott vonatkozásában teljes terjedelemben felülbíráta. A felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást igen nagy alapossággal, részletesen, a perrendi szabályok szerint folytatta le.

Nem észlelt az ítéletábra a Be. 373. § (1) bekezdés II. pontjában felsorolt olyan (un. abszolút) eljárási szabálysértést, amely az ítélet hatályon kívül helyezését indokolná, de egyéb, az ítélet megalapozottságát, és az eljárás törvényességét befolyásoló (Be. 375. § (1) bekezdés) eljárási szabálysértés sem valósult meg.

I. r. vádlott védője indítványozta tanú másodfokú nyilvános tárgyaláson való kihallgatását. Ennek indokául azt adta elő, hogy az elsőfokú tárgyalás során a tanú idézése „nem kereste”jelzéssel érkezett vissza, majd miután a bíróság megállapította, hogy e tanú tartózkodási helye ismeretlen, illetve külföldön tartózkodik, vallomását felolvasás útján tette a tárgyalás anyagává, és az ítélet tényállását arra is alapította. Adatszerzése során a védő megtudta, hogy a tanú Magyarországon tartózkodik, ezért indítványozta a kihallgatását.

Az ítéletábra rögzíti, hogy az elsőfokú eljárás során a törvényszék helyesen állapította meg, hogy tanú külföldön tartózkodik, idézhető címe nem ismert, ezért felolvasással a tárgyalás anyagává tette tanú nyomozás során tett vallomásait, ezekre fk. II. r. és fk. III. r. vádlottak hozzászólásukban reagáltak is.

A Be. 296. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a tanács elnöke a tanúnak az eljárás korábbi szakaszában tett vallomását hivatalból ismertetheti, vagy az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára felolvashatja, illetve a jegyzőkönyvvezetővel felolvastathatja, ha a tanú kihallgatása tartós külföldi tartózkodása miatt nem lehetséges.

A (2) bekezdés b) pontja szerint az ügyész tárgyaláson tett indítványára a tanács elnöke a tanúnak a nyomozás során tett vallomását felolvassa, ismerteti vagy a jegyzőkönyvvezetővel felolvastatja, ha vallomása szükséges a bizonyításhoz, de a személyes megjelenése a tárgyaláson nem indokolt, illetve a tárgyaláson való megjelenése aránytalan nehézséggel járna, vagy nem lehetséges, és a tanú tárgyaláson történő kihallgatását a bíróság, a vádlott és a védő nem tartja szükségesnek.

Mindezek alapján az ítéletábra megállapította, hogy a törvényszék a perrendi szabályoknak megfelelően tette a tárgyalás anyagává és értékelte bizonyítékként nyomozás során tett vallomását.

Az ítéletábra a bizonyítás kiegészítésére a másodfokú eljárásban nem látott lehetőséget, ezért a védelmi bizonyítási indítványt a kifejtettek alapján elutasította.

Az elsőfokú bíróság a történeti tényeket, a vád tárgyává tett cselekményeket és elkövetésük körülményeit illetően ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve helyes tényállást állapított meg, mely csak kisebb részben hiányos a Be. 351.§ (2) bekezdés b) pontja alapján.

A hiányosság abban nyilvánult meg, hogy az elsőfokú bíróság mindössze annyit rögzített, hogy a vádlottak a sérelmükre elkövetett könnyű testi sértés vétsége vonatkozásában joghatályos magánindítványukat előterjesztették. Ez azonban nem elegendő, szükséges pontosan megjelölni a magánindítvány előterjesztésének időpontját, mivel csak a megfelelő határidőben előterjesztett magánindítvány alapján vonható felelősségre a könnyű testi sértés elkövetője.

Ezért az ítéletábra a tényállást a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében a következők szerint egészíti ki.

Fk. III. r. vádlott a sérelmére elkövetett könnyű testi sértés vétsége miatt magánindítványát 2016. március 4-én, az ügyészi meghallgatásán előterjesztette.

A kiegészítést követően a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált, és a Be. 352. § (2) bekezdése alapján ítéletét a másodfokú bíróság arra alapította.

A tényállás akkor megalapozott, ha a bíróság a törvényes vád elbírálása során a perrendi szabályok szerint lefolytatott bizonyítási eljárást követően a vád tárgyává tett eseményeket megalapozatlansági hibáktól mentesen rögzíti. Ilyen megalapozatlansági hiba nem tárható fel az ügyben. Az elsőfokú bíróság ugyanis minden lényeges tényre alapos bizonyítást folytatott.

A nem vitásan ellentétes bizonyítási anyag alapján a büntetőjogi felelősség tekintetében lényeges tényeket hiánymentesen, az iratok tartalmának megfelelően rögzítette, s nem vétett hibát akkor sem, amikor a közvetett bizonyítás szabályait szem előtt tartva, egyes kétséget kizáróan bizonyított tényekből további tényekre vont következtetést.

A Be. 353. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bírósági eljárásban bizonyításnak akkor van helye, ha az elsőfokú bíróság a tényállást nem derítette fel, vagy az hiányos, továbbá, ha a bizonyítás az elsőfokú eljárásban megvalósult szabálysértés orvoslását eredményezheti. Jelen esetben e törvényi előfeltételek nem állnak fenn. Az elsőfokú bíróság ugyanis a széleskörű bizonyítás során a tényállást felderítette, mely kiterjedt valamennyi releváns tényre, így a vádlottak, illetve I. r. vádlott és között keletkezett szóváltás előzményeire, a kölcsönös bántalmazások pontos sorrendjére és módjára, valamint arra is, hogy I. r. vádlott a cselekmény során mit észlelhetett, különös figyelemmel az fk. sértettet ért rúgást megelőzően. A vádlott beszámítási képességét is vizsgálta, elsősorban az igazságügyi elmeorvos szakértői vélemény alapján.

A bizonyítás kiegészítésére ezért nincs törvényi alap. Ezért nem találta az ítéletábra teljesíthetőnek a védőnek újabb igazságügyi elmeszakértők bevonására irányuló indítványát sem. Ezen indokok alapján a védői indítványt el kellett utasítani.

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést I. r. vádlott bűnösségére, és a cselekmények minősítése is megfelel az anyagi jognak. Az fk. sértett sérelmére e vádlott által elkövetett cselekmény kapcsán okszerűen állapította meg, hogy a sértett sérülése és utóbb bekövetkezett halála között fennáll az ok-okozati összefüggés. Helyes az a következtetése, hogy I. r. vádlott szándéka testi sértés okozására irányult, és következményét, a sértett halálát azért nem látta előre, mert a tőle elvárható figyelmet, körütekintést elmulasztotta. A sértett halála tekintetében hanyag gondatlanság

terheli. Ezért cselekményt helyesen minősítette halált okozó testi sértés büntettének. A súlyos testi sértés büntettének kísérletében és könnyű testi sértés vétségében történt marasztalása is törvényes.

Fk.III. r. vádlott a sérelmére I. r. vádlott által megvalósított könnyű testi sértés vonatkozásában magánindítványát határidőn belül terjesztette elő a Be. 173. § (2) bekezdése alapján, mivel a nyomozás megindítását követően derült ki, hogy a sérelmére könnyű testi sértés vétsége valósult meg, és 2016. március 3. napján szerzett tudomást erről.

Az első fokon eljáró bíróság feltárta az irányadó enyhítő és súlyosító körülményeket, és azokat, összevetve a büntetéskiszabás egyéb elveivel, a súlyuknak megfelelően értékelte. A büntetést a céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához és az elkövető társadalomra veszélyességéhez is. A büntetés kiszabása során az ítéletnek közvetítenie kell azt az üzenetet is, hogy az a bűnelkövető, aki megbánó magatartását feltáró jellegű beismerő vallomással is kifejezésre juttatja, érdemes arra, hogy a bíróság ezen együttműködési törekvését a kiszabott büntetésben is értékelje. E tényt, valamint a további nyomatékos enyhítő körülményeket figyelembe véve, a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy indokolt volt a középértékes büntetéstől a tételkeret alsó határát megközelítő eltérés. Az ügyész súlyosításra irányuló fellebbezése ekként nem foghatott helyt. Ugyanakkor a garázda jellegű, többszörös halmazatot megvalósító cselekmények miatt a büntetés további enyhítésére, illetve végrehajtása felfüggesztésére sem látott alapot az ítéletábrában.

I. r. vádlott az eljárás során letétbe helyezett 2 millió forintot a Debreceni Törvényszék bírósági letéti csoportjánál BL.01449/2016/1. szám alatt. A 2016. szeptember 16-ai tárgyalási napon a I. r. vádlott védője közölte, hogy a 2 millió forintot a vádlott felajánlja fk. II. r. vádlottnak, mint az elhunyt sértett testvérének, kártérítésként. Ezt követően fk. II. r. vádlott és védője polgári jogi igényt terjesztettek elő I. r. vádlottal szemben 2 millió forint összegben.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte I. r. vádlottat, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 30 napon belül a letétbe helyezett 2 millió forintot fizesse meg fk. II. r. vádlottnak, nem vagyoni kártérítés címén.

A Be. 54. § (1) és (2) bekezdése értelmében magánfél az a sértett, aki a büntetőeljárásban polgári jogi igényt érvényesít. A magánfél a terhelttel szemben azt a polgári jogi igényt érvényesítheti, amely a vád tárgyává tett cselekmény következtében keletkezett.

A (6) bekezdés úgy rendelkezik, hogy ha a sértett meghalt, az örököse léphet fel magánfélként.

Az 56. § (2) bekezdése előírja, hogy ha a sértett kiskorú, képviselőjét a törvényes képviselője látja el.

Mindebből az következik egyrészt, hogy a polgári jogi igény érvényesítése során igazolni kell, hogy ki sértett örököse. Másrészt, az 1999. november 13-án született fk. II. r. vádlott kiskorú, így képviselőjét a törvényes képviselője látja el, és ő terjeszthet elő a nevében polgári jogi igényt, azt sem a kiskorú vádlott, sem védője nem érvényesítheti.

Az állandó és iránymutató bírói gyakorlat szerint a büntetőeljárásban nem érvényesíthető az a polgári jogi igény, amely nem közvetlenül a bűncselekmény folytán, hanem annak csupán távoli következményeként keletkezett. Így nem kötelezhető a vádlott a sértett eltemetése költségeinek megfizetésére, és polgári jogi igény nem vagyoni kárra sem terjeszthető elő (BH 1997. 429., BH 1984. 439. számú jogesetek).

A Be. 335. § (1) bekezdése szerint a polgári jogi igényt a bíróság az ítéletben lehetőleg érdemben bírálja el; annak helyt ad, vagy azt elutasítja. Ha ez jelentékenyen késleltetné az eljárás befejezését, valamint a vádlott felmentése esetén, vagy ha az indítványnak a büntetőeljárásban való érdemi elbírálását más körülmény kizárja, a bíróság a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.

A fent írtakra figyelemmel a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletének e részét megváltoztatta, és fk. II. r. vádlott polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította.

A Be. 157. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az eljárás során lefoglalt és a terheltnek kiadandó dolgot a vele szemben megállapított polgári jogi igény biztosítására vissza lehet tartani. A (2) bekezdés szerint a polgári jogi igény biztosítását szolgáló visszatartást meg kell szüntetni, ha a magánfél a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása esetén 60 napon belül nem igazolja, hogy a polgári perben biztosítási intézkedés iránti kérelmet nyújtott be.

A Be. 160. § (1) bekezdésének e) pontja szerint pedig a zár alá vételt fel kell oldani, ha a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítása esetén a magánfél 60 napon belül nem igazolta, hogy az igényét érvényesítette.

Bár a I. r. vádlott által önként bírósági letétbe helyezett pénz nem lefoglalt dolog, és nem is történt vonatkozásában zár alá vétel, az ítéltábla a letétbe helyezett összeg visszatartásával látta biztosíthatónak az előterjesztett polgári jogi igényt.

A vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időnek a kiszabott szabadságvesztésbe való beszámítására, a feltételes szabadságra bocsáthatóságára, a lefoglalt dolgokra, valamint a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezések is törvényesek.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét I. r. vádlott tekintetében a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a szükséges részben megváltoztatta, míg helytálló rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdésének alkalmazásával helybenhagyta.

, 2017. február 15.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Gömöri Olivér sk.előadó bíró, Dr. Kardos Dóra sk. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 24.Fk.155/2016/54.sz.ítélete a másodfokú határozatban írt változtatás folytán a fellebbezéssel érintett I. r. vádlott tekintetében a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

, 2017. február 15.

Dr. Elek Balázs sk.
tanácselnök

A kiadmány hitelűl
tisztviselő